

da sana altın ve gümüşten hazineler, saraylar ve köşkler versin ve seni zengin yapsın. Oysa sen ¸arşılarda dolaşıyorsun, ge¸imini sağlamaya ¸alışıyorsun!” diyerek ona sataştılar. Hz. Peygamber, “Ben bunları Rabbimden istemem. Ben size bunun i¸in de gönderilmedim. Allah beni müjdeci ve korkutucu olarak gönderdi.” dedi. Bu cevap karşısında müşrikler iyice ileri gittiler ve “Öyleyse iddia ettiğin gibi gökten bir par¸a üzerimize düşür, Rabbin isterse bunu yapar.” dediler. Bu arada öne ¸ıkan Abdullah b. Ümeyye el-Mahzûmî, son sözü söyledi:

أو كما قال
رسول الله صلى
الله عليه
وسلم فقالوا:
يا محمد فإن
كنت غير قابل
منا ما عرضنا
عليك فقد علمت
أنه ليس أحد من
الناس أضيق “Sen göğ¸e merdiven dayayıp da ben bakıp dururken göğ¸e ¸ıncaya, oradan yanında bir kitap getirinceye, hatta bir grup melek senin doğru söylediğine şahitlik edinceye kadar sana iman etmeyeceğiz.”[\[1\]](#) Bu konuşmayla onlardan ümidini iyice kesen Allah Resûlü, üzüntülü bir şekilde ailesinin yanına döndü.

İşte tam bu sırada Cenâb-ı Hak onlarla ilgili şu ger¸ekleri bildirdi:

وَقَالُوا
لَنْ
نُؤْمِنَ
لَكَ حَتّٰى
تَفْجُرَ
لَنَا مِنَ
الْاَرْضِ
يَنْبُوعًاۙ .
اَوْ تَكُونَ
لَكَ جَنَّةٌ
مِنْ نَخ۪يلٍ
وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ
الْاَنْهَارَ
خِلَالَهَا
تَفْج۪يرًاۙ .
اَوْ
تُسْقِطَ
السَّمَآءَ
كَمَا
زَعَمْتَ
عَلَيْنَا
كِسَفًا اَوْ
تَاْتِيَ
بِاللّٰهِ

وَالْمَلٰٓئِكَةِ
قَب۪يلًاۙ .
اَوْ يَكُونَلَك.َ بَيْتٌ
مِنْ
زُخْرُفٍ
اَوْ تَرْقٰى
فِي
السَّمَآءِۜ وَلَنْ
نُؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ
حَتّٰى
تُنَزِّلَ
عَل.َيْنَا
كِتَابًا
نَقْرَؤُ۬هُۜ قُلْ
سُبْحَانَ
رَبّ۪ي هَلْ
كُن.ْتُ
اِلَّا
بَشَرًا
رَسُولًا۟ . “Dediler ki, "Yerden bize bir pınar fıskırtmadık¸a yahut senin hurmalardan, üzümlerden oluşan bir bah¸en olup aralarından şarıl şarıl ırmaklar akıtmadık¸a yahut iddia ettiğın gibi gökyüzünü üzerimize par¸a par¸a düşürmedik¸e yahut Allah’ı ve melekleri karşımıza getirmedik¸e yahut altından bir evin olmadık¸a ya da göğ¸ıkmadık¸a sana asla inanmayacağız. Bize gökten okuyacağımız bir kitap indirmedik¸e göğ¸ıktığına da inanacak değiliz." De ki, "Rabbimi tenzih ederim. Ben ancak resûl olarak gönderilen bir beşerim."” [2] Beşerin idrak alanı dışında kaldığı i¸in, aklınca hi¸bir zaman olmayacak bir şeyi istemişti Abdullah b. Ümeyye el-Mahzûmî. Kavmi tarafından iyice sıkıştırılan Hz. Peygamber, Rabbi tarafından âyetlerinin bir kısmını kendisine göstermek ve böylece daha metin olmasını sağlamak i¸in, mucizevî bir yolculuğa ¸ıkarıldı. Buna dikkat ¸ekmek isteyen Yüce Allah, Kur’an-da şu ifadelere yer vermiştir:
سُبْحَانَ
الَّذ۪يٓ
اَسْرٰى
بِعَبْدِه۪
لَيْلًا مِنَ
الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ
اِلَى
الْمَسْجِدِ
الْاَقْصَا

الَّذ۪ي
بَارَكْنَا
حَوْلَهُ
لِنُرِيَهُ
مِن.ْ
اٰيَاتِنَاۜ
اِنَّهُ هُوَ
السَّم۪يعُ
الْبَص۪يرُ
“Kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu
(Muhammed’i) bir gece Mescid-i Harâm’dan çevresini
bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksâ’ya götüren Allah’ın şanı
yücedir. Hiç şüphesiz O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.”[3]
Mekke’de bunalan Hz. Peygamber’i bu yolculuğa hazırlamak için Cebrail
geldi. Hz. Muhammed’e merkepten büyük, katırdan küçük,
Burak adı verilen beyaz bir binek getirildi. Burak, adını gözünün
gördüğü son noktaya basmaktaydı.[4] Mescid-i Harâm’dan
Burak’la başlayan kutsal yolculukta, Hz. Peygamber Beytü’l-Makdis’e
gelip orada iki rekât namaz kıldı.[5] Sonra kendisine birinde şarap diğesinde süt olan iki
bardak getirildi. Resûlullah onlara baktı ve sütü aldı. Bunun üzerine
Cibrîl, الْحَمْدُ
لِلَّهِ
الَّذِى
هَدَاكَ
لِلْفِطْرَة
16; لَوْ
أَخَذْتَ
الْخَمْرَ
غَوَتْ
أُمَّتُكَ . "Seni fitrata
(insan tabiatına) uygun olanı almaya yönlendiren Allah’a hamdolsun. Eğer şarabı
alsaydın ümmetin azgınlaşırdı." [6] dedi.” Kendisine özel bir anlatım
örgüsü içerisinde takdim edilen bu olağanüstü yolculuk
esnasında hem Hz. Peygamber’in kişisel durumuna hem de getirdiği dinin temel
özelliklerini yansıtan birtakım unsurlara özel olarak dikkat çekilmiştir. Süt
ve şarap ikramında sütü seçmesi ve Cebrail tarafından fitratı seçmekle
müjdelenmesi, şarabı seçmiş olsaydı ümmetin azacağının belirtilmesi[7]
bunlardan biridir. Beytü’l-Makdis’e kadar olan ve Kur’an-da gece
yürüyüşü anlamına gelen “İsrâ” kelimesiyle karşılanan
yolculuk, semaya yükselişle yani “Mi’rac” ile devam etti. Yine Allah
Resûlü yedi kat semanın her katında, peygamberlerden biriyle buluştu. Bu buluşmalar,
hem şahsı ve hem de davet taktiği açısından, ifadeye dökülenlerden daha fazla
anlam içermektedir. Zira yaşanan bu tecrübe, Allah’tan vahiy alan
peygamberlerin, görevi açısından birlikteliğini ortaya koymakta; dolayısıyla
müntesiplerini asgarî müşterekte birleştirmeyi hedeflemektedir. Bu yolculuğun
sonunda Hz. Peygamber, mânâ âleminde Yüce Allah’ın huzuruna
çikmiş; O’ndan bazı emirler almış ve birtakım ödüllerle de huzurdan
ayrılmıştır. Allah Resûlü, zaman ve mekândan münezzeh olan Rabbi ile

buluşmayı insanın idrakine sunarken de şüphesiz dilin imkânlarını kullanmıştır. Bunu insanî eylemlerle karıştırmamak gerekmektedir. Sadece zaman ve mekânla iliştiirildiği takdirde anlama imkânı bulunan insana, anlatmanın bir aracı olarak yani idraki kolaylaştırmak için söz konusu figürler'e başvurulmuştur. Nitekim Ebû Zer, Resûlullah’a, هَلْرَأَيْتَرَبَّكَ. “Rabbini gördün mü?” diye sormuş, Hz. Peygamber de, نُورٌأَنَّىأَرَاهُ “O bir nur, O’nu nasıl göreyim!”[8] buyurmuştur. Huzura çıkan Elçisi’nin Rabbini gördüp gömediği merak edilmeye ve tartışılmaya başlanınca, Hz. Âşe, مَنْحَدَّثَكَأَنَّمُحَمَّدًاصلى الله عليهوسلم رَأَىرَبَّهُفَقَدْكَذَبَوَهْوَيَقُولُ. “Her kim Muhammed Rabbini gördü derse yalan söylemiştir. Zira Allah, اتُدْرِكُهُالْاَبْصَارُؗ وَهُوَيُدْرِكُالْاَبْصَارَۚ وَهُوَاللَّطٖيفُالْخَبٖيرُ " Gözler O’nu idrak edemez, hâlbu ki O gözleri idrak eder. O en ince şeyleri bilir ve her şeyden haberdardır.”[9] buyurmaktadır.” açıklamasını yapmıştır.[10] Âyet-i kerimelerde yedi kat sema ifadesi kullanılmış; semanın her katı Hz. Âdem’le başlayan ve Hz. Muhammed’le biten tevhid geleneğinin önemli isimlerinden biriyle buluşmaya sahne olmuştur. Önellikle kabul edilen sema algısı ortaya konulmalıdır. Bu amaçla âyet-i kerimelere baktığımızda, her şeyin yaratıcısı olan Allah Teâlâ, semayı yedi kat olarak[11] tanzim etmiştir.[12] Yedi göl;k, yer ve bunların içinde bulunanlar da Allah’ı tesbih etmektedir.[13] O, yedi göl;ğü tabaka tabaka yaratmış, onların arasında herhangi bir uyumsuzluk olmadığına dikkat çekerek şöyle buyurmuştur. اَلَّذ۪يخَلَقَسَبْعَسَمٰوَاتٍطِبَاقًاۜمَا تَرٰى ف۪يخَلْقِ

الرَّحْمٰنِمِنْتَفَاوُتٍۜفَارْجِعِالْبَصَرَۙهَلْتَرٰىمِنْفُطُورٍ “Rahmân’ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsın. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlık (ve düzensizlik) görüyor musun?”[14] Rivayetlerdeki anlatıma göre insanlığın atası Hz. Âdem’le birinci kat semada karşılaşılır. Cebrail Hz. Peygamber’le birlikte huzura vardığında, yanındakinin kim olduğu sorulur. Cebrail, “Muhammed” cevabını verdiğinde, “O gönderildi mi?” diye sorar Hz. Âdem ve farklı katlarda karşılaştığı diğer peygamberler. O soru ve verilen cevap, Hz. Âdemle başlayan nübüvvet geleneğine dikkat çekmekte, öte yandan hem melekût âleminde hem de insanlardaki beklentiye vurgu yapmaktadır. “O gönderildi mi?” Bu, önemli bir sorudur. Zira Son Peygamber’e atıfta bulunduğu gibi kıyametin yaklaştığına da dikkatleri çekmektedir. Nitekim karşılaşılan peygamberlerden Hz. İbrâhim, Hz. Musa ve Hz. İsa ile kıyamet hakkında müzakereler yapmışlardır.[15] Bu, risâlet zincirinin son halkası olarak Hz. Muhammed’in bir bütüne ait olduğunu, diğer bir ifadeyle Efendimizin Hz. Âdem’in, Hz. Musa’nın ya da Hz. İsa’nın iletmek istediği mesajı tebliğ etmekle yükümlü bir peygamber olduğunu anlatmaktadır. Ona iman edenler de söz konusu nübüvvet geleneğinin bir halkası olarak gelen hiçbir peygamberi ayırt etmemiş, birini diğerinden üstün tutmamış, hepsine iman etmişlerdir. Âyet-i kerimede bu durum şöyle ifade edilmiştir:

اٰمَنَالرَّسُولُبِمَآاُنْزِلَاِلَيْهِمِنْرَبِّه۪وَالْمُؤْمِنُونَۜكُلٌّاٰمَنَبِاللّٰهِوَمَلٰٓئِكَتِه۪وَكُتُبِه۪وَرُسُلِه۪ۜلَانُفَرِّقُبَيْنَاَحَدٍمِنْرُسُلِه۪۠وَقَالُواسَمِعْنَاوَاَطَعْنَاغُفْرَانَكَ

وسلم
بِخَمْسِينَ
صَلاَةً
فَنَازَلَ
رَبَّكُمْ
أَنْ
يَجْعَلَهَا
خَمْسَ
صَلَوَاتٍ . Hz.
Peygamber’in münâcâtıyla beş vakit olarak tespit edilmiştir.[20] Ancak burada her namaz için on kat sevap verileceğine yapılan vurgu anlamlıdır. Beş vakte razı olmak, üstelik her bir vakte on namaz sevabı verileceğini bilerek ibadet etmek, insanı heveslendirmek için kullanılan bir söylemdir. Mi’rac yolculuğunda, kendisini ziyarete gelen habibini boş çevirmeyen Yüce Allah ona birtakım hediyeler vermiştir. Elli olarak belirlenen namaz, beş vakit olarak takdir edilmiş ama elli namaz değerinde kabul edilmiştir. Bakara sûresinin son iki âyeti orada vahyedilmiş, ayrıca ümmetinden Allah’a şirk koşmayan günahârların bağışlanacağı müjdesi verilmiştir.[21] Öte yandan, temaşa edilen cennet ve cehennemdeki[22] birtakım manzaralar İslâmî eğitimin bir aracı olarak da kullanılmak istenmiştir. Meselâ, Hz. Peygamber, Mi’rac esnasında bakırdan tırnaklarıyla kendi yüzlerini ve bağırlarını tırmalayan bir topluluk görüştü. Onların kim olduğunu sorduğunda, هَؤُلاَءِ
الَّذِينَ
يَأْكُلُونَ
لُحُومَ
النَّاسِ
وَيَقَعُونَ
فِى
أَعْرَاضِهِمْ “Bunlar gıybet etmek suretiyle insanların etlerini yiyen ve onların şereflerine saldıran kimselerdir.”[23] cevabını almıştı. Karınları yılanlarla dolu ve ev kadar şişkin olan insanları görüşünde onların kim olduğunu sormuş, kendisine onların هَؤُلَاءِ
أَكَلَةُ
الرِّبَا faiz yiyen insanlar olduğu bilgisi verilmişti.[24] Bu mucizevî yolculuktan dön Allah Resûlü, dönüşünde amcasının kızı Ümmü Hânî’yi uyandırdı ve onlara sabah namazını kıldırdı. Ardından da olup bitenleri anlattı. Şaşkınlaşan Ümmü Hânî’ye, bunun sıradan bir şey olmadığını anlatmak için zamana ve mekâna vurgu yaparak Hz. Peygamber sözüne şöyle devam etti: يا أم هاني،
لقد صليت معكم
العشاء
الآخرة في هذا
الوادي ثم جئت
بيت المقدس
فصليت فيه ثم
قد صليت

الغداة معكم
الآن كما ترين
 “Bildigin gibi burada yatsı namazını kıldım, sonra
Beytü’l-Makdis’e gittim ve orada namaz kıldım. Sonra da sizinle birlikte Őimdi
gördüğün gibi sabah namazını kıldım.” Ümmü
Hânî’yi ŐaŐkınlaŐtıran Hz. Peygamber’in bu ifadeleri, aslında İsrâ
sûresi birinci âyetinin diğer bir Şekilde ifade edilmesiydi:
سُبْحَانَ
الَّذ۪يٓ
اَسْرٰى
بِعَبْدِه۪
لَيْلًا مِنَ
الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ
اِلَى
الْمَسْجِدِ
الْاَقْصَا
الَّذ۪ي
بَارَكْنَا
حَوْلَهُ
لِنُرِيَهُ
مِنْ
اٰيَاتِنَاۜ
اِنَّهُ هُوَ
السَّم۪يعُ
الْبَص۪يرُ
“Kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu bir gece Mescid-i
Harâm’dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksâ’ya
götüren Allah’ın Şanı yücedir.”[25] Daha sonra Hz. Peygamber,
Ümmü Hânî’nin evinden ayrılmak için ayağa kalktı. Ancak
ridasının bir ucundan yakalayan Ümmü Hânî gitmesine izin vermedi ve
يا نبي الله لا
تحدث بهذا
الحديث الناس
فيكذبونك
ويؤذونك “Ey Allah’ın Elçisi!
Bunu kavmine haber verme; onlar seni yalanlar ve sana eziyet ederler.” diyerek kaygısını
ifade etti. Rabbinin vahyettiklerini tebliğ etmekle yükümlü olan ve Őartlar ne
olursa olsun hiçbir Şeyi gizlemeyen Allah Resûlü, Ümmü
Hânî’nin sözlerini dinledikten sonra,
والله
لاحدثنهموه
“Vallahi haber vereceğim.” dedi ve evden çıktı. Onun için endiŐelenen
Ümmü Hânî, olup bitenleri takip etmesi için HabeŐli cariyesini
Peygamber’in peŐine taktı.[26] Ümmü Hânî ile aralarında bu
konuŐma geçen Hz. Peygamber, insanların kendisini yalanlayacaklarını
düŐünerek bir kenara çekilmiş, hüzünliü bir Şekilde oturuyordu.
Allah’ın düŐün Ebû Cehil yanına sokuldu ve alaycı bir Şekilde, “Yeni bir

şey var mı?" diye sordu. Hz. Peygamber, "Evet." dedi. Meraklanan Ebû Cehil, "Ne var?" diye konuşmayı sürdürdü. Hz. Peygamber, "Gözetimim." dedi. Ebû Cehil, "Nereye?" diye sorduğunda, Hz. Peygamber, "Beyt-i Makdis'e." cevabını verdi. Ebû Cehil, "Sonra da aramıza dâim, öyle mi?" dedi. Resûlullah da, "Evet." diye karşılık verdi. Hz. Peygamber'i hemen yalanlamayan Ebû Cehil, aradığını bulmuş gibi, "Kavmini i'ccedil; ağır olacak olsam, bana söylediklerini onlara da söyleyebilir misin?" diye sordu Allah Resûli'ne. O da, "Evet." diyerek karşılık verdi. Bu cevap Ebû Cehil'i fazlasıyla sevindirdi. Zira onlar, Hz. Muhammed i'ccedil'in nice benzetmeler yapmışlar[27] ve onu mecnun olarak nitelmişlerdi.[28] Onun sihirbaz olduğunu iddia etmişler[29] ve öğretilmiş bir deli olduğunu ileri sürmüşlerdi.[30] Hatta, [27] 1608; 1614; 1610; 1614; 1602; 1615; 1608; 1604; 1615; 1608; 1606; 1614; 1575; 1614; 1574; 1616; 1606; 1617; 1614; 1575; 1604; 1614; 1578; 1614; 1575; 1585; 1616; 1603; 1615; 1619; 1608; 1575; 1575; 1648; 1604; 1616; 1607; 1614; 1578; 1616; 1606; 1614; 1575; 1604; 1616; 1588; 1614; 1575; 1593; 1616; 1585; 1613; 1605; 1614; 1580; 1618; 1606; 1615; 1608; 1606; 1613; 1557; "Biz, bir deli şair i'ccedil'in ilâcî hârlarımızı mı terk edeceğiz?"[31] "Diyerek kendilerince bir söylem geliştirmişlerdi. Müşriklerin bu iddiaları karşısında habibini rahatlatmak isteyen Yüce Mevlâ, [28] 1602; 1615; 1604; 1618; 1575; 1616; 1606; 1617; 1614; 1605; 1614; 1575; 1619; 1575; 1614; 1593; 1616; 1592; 1615; 1603; 1615; 1605; 1618; 1576; 1616; 1608; 1614; 1575; 1581; 1616; 1583; 1614; 1577; 1613; 1754; 1575; 1614; 1606; 1618; 1578; 1614; 1602; 1615; 1608; 1605; 1615; 1608; 1575; 1604; 1616; 1604; 1617; 1648; 1607; 1616; 1605; 1614; 1579; 1618; 1606; 1648; 1609; 1608; 1614; 1601; 1615; 1585; 1614; 1575; 1583; 1648; 1609; 1579; 1615; 1605; 1617; 1614; 1578; 1614; 1578; 1614; 1601; 1614; 1603; 1617; 1614; 1585; 1615; 1608; 1575; 1760; 1605; 1614; 1575; 1576; 1616; 1589; 1614; 1575; 1581; 1616; 1576; 1616; 1603; 1615; 1605; 1618; 1605; 1616; 1606; 1618; 1580; 1616; 1606; 1617; 1614; 1577; 1613; 1756; 1575; 1616; 1606; 1618; 1607; 1615; 1608; 1614; 1575; 1616; 1604; 1617; 1614; 1575; 1606; 1614; 1584; 1770; 1610; 1585; 1612; 1604; 1614; 1603; 1615; 1605; 1618; 1576; 1614; 1610; 1618; 1606; 1614; 1610; 1614; 1583; 1614; 1610; 1618; 1593; 1614; 1584; 1614; 1575; 1576; 1613; 1588; 1614; 1583; 1770; 1610; 1583; 1613; " (Ey Muhammed!) De ki, "Ben size ancak bir tek şeyi, Allah i'ccedil'in ikişer ikişer, teker teker kalkıp dâişmenizi öğütüyor. Arkadaşınız Muhammed'de cinnetten eser yoktur. O, şiddetli bir azaptan önce sizin i'ccedil'in ancak bir uyarıcıdır." [32] "Buyurmuştur. Müşriklerin baş temsilcisi olan Ebû Cehil nihayet tutunacak bir dal bulmuş olmanın sevinciyle, "Toplanın ey Kâfir!" b.

Lüheyoğulları!” diye bağırmaya başladı. Çeşitli meclislere haberciler yolladı. Onlar da toplandılar ve hep birlikte Hz. Peygamber’in bulunduğu yere geldiler ve onun yanına oturdular. Ebû Cehil, “Bana söylemiş olduğun şeyi, kavmine de söyle.” diye söze başladı. Resûlullah aynen tekrar etti ve “Bu gece götürüldüm.” dedi. Onlar, “Nereye?” diye sorduklarında, “Beytü’l-Makdis’e.’ diye cevap verdi. “Sonra da aramıza döndün öyle mi?” dediler.[33] Resûlullah, “Evet.” diyerek onların şaşkınlıklarını daha da artırdı. O sahneyi anlatan İbn Abbâs, orada bulunanlardan bazılarının ellerini çırıp başlarının üzerine koyduklarını ardından da, “Bize Mescid-i Aksâ’yı anlatır mısın?” diye konuşmayı sürdüklerini nakletmektedir. Zira onların bir kısmı mescidi biliyorlardı. Bunun üzerine Hz. Peygamber, Kâbe’nin bitişiğindeki Hicr’de ayağa kalktı. Allah, Beytü’l-Makdis’i gözünün önüne getirdi. Hz. Peygamber de ona bakarak özelliklerini Kureyş’e anlatmaya başladı.[34] Şaşkınlıklarını gizleyemeyen müşrikler, “Vallahi anlattıkları doğru.” demekten kendilerini alamadılar.[35] Hz. Peygamber'in verdiği bilgi doğru olsa bile söz konusu olayın imkânsiz olduğunu düşünen müşrikler, kendi aralarında İsrâ ve Mi’rac’ı konuşmaya başladılar. Hatta daha önce Resûlullah’a inananlardan, müşriklerin etkisinde kalarak İslâm’ı terk edenler bile oldu.[36] Bunlar Hz. Ebû Bekir’e varıp, “Arkadaşının geceleyin Beytü’l-Makdis’e götürüldüğünüzannetmesinden haberin var mı?” diye sordular. “Böyle mi söylüyor?” diye soran Hz. Ebû Bekir, “Evet.” cevabını aldığı anda, “Eğer bunu o söylüyorsa doğrudur.” diyerek, iman ve teslimiyetin en güzel örneğini ortaya koydu. Buna da şaşırın insanlar, “Sen gerçekten onun gece Beytü’l-Makdis’e gidip sabah olmadan geri geldiğine inanıyor musun?” diye tekrar sordular. Kendisinden ve inancından emin olan Hz. Ebû Bekir, إني أصدقه بأبعد من ذلك ، أصدقه بخبر السماء بكرة وعشيا ، “Doğrusu ben, bundan çok daha imkânsiz şeylere inanıp onu tasdik etmekteyim. Öyle ki sabah akşam ona gökten gelen vahyi doğrulamaktayım.” diye karşılık verdi. İşte bu teslimiyeti, kendisine, “Siddîk” lakabının verilmesine neden oldu.[37] Âyetlerini gösterdiği Elçisi’ne ve inananlara güven ve kararlılık veren bu kutsal yolculuk, kalbinde zaaf bulunan ve inanmayanlar için ise fitne aracı olmuştu.[38] Gece yolculuğu anlamına gelen İsrâ, Hz. Peygamber’in geceleyin Mescid-i Harâm’dan Mescid-i Aksâ’ya götürülmesini ifade ederken; Mi’rac, Mescid-i Aksâ’dan Sidretü’l-müntehâ’ya kadar olan yükselişi ifade etmek için kullanılmaktadır. Nitekim meâric kelimesiyle âyet-i kerimede, مِنَ اللّٰهِ ذِي الْمَعَارِجِۜ “Yükselme yollarının sahibi olan Allah”[39] kastedilmiştir. Hz. Peygamber'in fizikötesi âlemlere seyahatiyle ilgili bu iki safha sonraki dönemlerde birleştirilmiş ve Mi’rac kandili adıyla kutlanmaya başlanmıştır. Eskiden beri İsrâ ve Mi’rac’ın uykuda mı uyanıkken mi, ruhen mi bedenen mi olduğu

tartışılmışsa da Hz. Peygamber'in metafizik bir tecrübe yaşadığında şüphesiz yoktur. Yapılan bu olağanüstü yolculuğun doğası gereği, anlatımlarda kullanılan dil, temalar, temsiller, sahneler de farklıdır. Müşrikler onun yanında yer almasalar da Yüce Allah (cc) Mi'rac ile Peygamberi'nin yanında olduğunu göstermiştir. Mi'rac ile, eşini ve amcasını kaybettiği 'Hz. Muhammed'in Yılı'nda Mekke'de bunalan Sevgili Nebi'ye bir yüce kişisel tecrübesi yaşatmak suretiyle şevk verilmiştir. Resûlullah'a yaşatılan bu tecrübe 'namaz' ile ta'cedilendirilmiştir. Hz. Peygamber (sav), yaşadığı bu olağanüstü tecrübe beden sonra 'mmetine yeniden dönüm' ve onları da namaz ile Yaraticılarına ruhen 'kselmeye' 'ağırmıştır. Mü'minler ise her namazda okudukları 'Tahiyyat' ile Resûlullah'ın yaşadığı bu hadiseyi tekrar tekrar canlandırır ve Rableri katındaki 'yüksək mertebelere uzanmak için' 'ırpınırlar' 'deta. Evet, Mi'rac bir 'yükselmiştir... Kulun Allah nezdinde 'yükselişi... Kullar bu 'yükselişi hi'cedil; şüphesiz O'nun razı olacağı bir hayat ile ger'ekleştirirler. İhlas ile, takva ile, ibadet ve taat ile... Bilhassa da namaz ile. Zira namaz mü'minin mi'racıdır. Hadislerle İslam Cilt 7 Sayfa 11

[1] Vâkıdî, Meğâz, II, 810; [2] İsrâ, 17/90-93. [3] İsrâ, 17/1. [4] Müslim, İmân, 259. [5] İbn Hişâm, Sîret, II, 244. [6] Nesâî, Eşîbe, 41. [7] Dirîmî, Eşîbe, 1. [8] Müslim, İmân, 291. [9] En'âm, 6/103. [10] Buhârî, Tevhîd, 4. [11] Talâk, 65/12, [12] Bakara, 2/29. [13] İsrâ, 17/44. [14] Müslim, İnkâr, 67/3. [15] İbn Mâcâ, Fiten, 33. [16] Bakara, 2/285-286. [17] İbn Hanbel, II, 528. [18] Müslim, İmân, 263. [19] Tirmizî, Sıfatü'l-kıyamet, 16. [20] İbn Mâcâ, İkmet, 194. [21] İbn Hanbel, I, 423; [22] Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 17. [23] Ebû Dâvûd, Edeb, 35. [24] İbn Hanbel, II, 363 [25] İsrâ, 17/1. [26] İbn Kesir, Bid'âye, III, 137; [27] İsrâ, 17/48. [28] Hicr, 15/6 [29] Zâriyât, 51/39. [30] Duhân, 44/14. [31] Şâffât, 37/36. [32] Sebe', 34/46. [33] İbn Hanbel, I, 309. [34] Buhârî, Menâkıbü'l-ensâr, 41. [35] İbn Hanbel, I, 309. [36] Abdürrezzâk, Musannef, V, 321. [37] Abdürrezzâk, Musannef, V, 321. [38] İsrâ, 17/60. [39] Meâric, 70/3.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)